

Павлодар облысы
қаржы басқармасының
2017 жылғы 26 қараша
№ 551 бұйрығымен бекітілген

Павлодар облысы әкімдігі
Павлодар облысы денсаулық сақтау басқармасының
шаруашылық жүргізу құқығындағы
«Павлодар облыстық балалар ауруханасы»
коммуналдық мемлекеттік кәсіпорнының
Жарғысы

1. Жалпы ережелер

1. Павлодар облысы әкімдігі Павлодар облысы денсаулық сақтау басқармасының “Павлодар облыстық балалар ауруханасы” коммуналдық мемлекеттік кәсіпорны (бұдан әрі - Кәсіпорын) шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорынның ұйымдық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға болып табылады.

2. Кәсіпорын Павлодар облысы Денсаулық сақтау департаментінің 1999 жылғы 02 ақпандағы “Облыс денсаулық сақтау бюджеттік мекемелерін қайта тіркеу және жаңа заңды тұлғалар құру туралы” № 44 бұйрығына сәйкес құрылды, Павлодар облысы әкімдігінің 2011 жылғы 27 тамыздағы «Кейбір мемлекеттік медициналық ұйымдарын қайта ұйымдастыру туралы» № 184/7 және 2017 жылғы 14 шілдедегі «Павлодар облысының кейбір медициналық кәсіпорындарын қайта ұйымдастыру туралы» №205/4 қаулыларына сәйкес қайта ұйымдастырылды.

3. Кәсіпорынның құрылтайшысы жергілікті атқарушы орган - Павлодар облысының әкімдігі болып табылады.

4. Кәсіпорынның мүлкіне қатысты субъектінің құқығын мемлекеттік коммуналдық меншік құқығын жергілікті атқарушы орган - Павлодар облысының әкімдігі жүзеге асырады.

5. Кәсіпорынды басқаруды жүзеге асыратын орган Павлодар облысының денсаулық сақтау басқармасы (бұдан әрі - Басқару органы) болып табылады.

6. Кәсіпорынның мемлекеттік тілдегі атауы: Павлодар облысы әкімдігі Павлодар облысы денсаулық сақтау басқармасының шаруашылық жүргізу құқығындағы “Павлодар облыстық балалар ауруханасы” коммуналдық мемлекеттік кәсіпорны.

Кәсіпорынның орыс тіліндегі атауы: Коммунальное государственное предприятие на праве хозяйственного ведения “Павлодарская областная детская больница” управления здравоохранения Павлодарской области, акимата Павлодарской области.

7. Кәсіпорынның орналасқан жері Қазақстан Республикасы, Павлодар облысы, 140001, Павлодар қаласы, 2-ші Южная көшесі, 51-үй.

2. Кәсіпорынның заңдық мәртебесі

8. Кәсіпорын мемлекеттік тіркелген сәтінен бастап құрылған болып есептеледі және заңды тұлға құқығына ие болады.

9. Кәсіпорынның заңнамаға сәйкес дербес теңгерімі, банктерде шоттары, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасы бейнеленген және Кәсіпорынның атауы бар бланкілері, мөрі болады.

10. Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, Кәсіпорын заңды тұлғаларды құра алмайды, сондай-ақ басқа заңды тұлғаның құрылтайшысы (қатысушысы) бола алмайды.

Кәсіпорын Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес филиалдар мен өкілдіктер құра алады.

11. Кәсіпорынмен жасалатын және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес міндетті түрде мемлекеттік немесе өзге тіркеуге жататын азаматтық-құқықтық мәмілелер, егер Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен өзгеше белгіленбесе, тіркелген сәттен бастап жасалынған деп есептеледі.

3. Кәсіпорын қызметінің мәні мен мақсаттары

12. Кәсіпорын қызметінің мәні заңмен белгіленген тәртіпте берілген лицензияға және медициналық қызметтің бекітілген түрлеріне сәйкес облыс балаларына жоғары білікті медициналық көмек көрсету болып табылады.

13. Кәсіпорын қызметінің мақсаты болып табылады:

1) облыс тұрғындарын тегін медициналық көмектің кепіл берілген көлемі шеңберінде консультативтік-диагностикалық, стационарлық, стационар алмастыратын көмекпен қажетті көлемде қамтамасыз ету;

2) облыс балаларының денсаулығын қорғау бағдарламаларын іске асыру;

3) нарықты медициналық қызметтермен толықтыру жолымен әлеуметтік міндеттерді шешу;

4) Бірыңғай ұлттық денсаулық сақтау шеңберінде медициналық көмек көрсетудің қол жетімділігін және сапасын жоғарылату;

5) балалардың денсаулығын нығайту, ана мен баланың денсаулығын қорғауды жүзеге асыру, әлеуметтік маңызды аурулардың ауыртпалығын төмендету, жарақаттанудың ауыртпалығын төмендету;

6) бүкіләлемдік денсаулық сақтау ұйымының енгізілетін тиімді технологияларына сәйкес заманауи медициналық жабдықпен және медициналық мақсаттағы бұйымдармен жабдықтау;

7) Кәсіпорынның қызметін қолдауға және дамытуға қажетті кірісті мемлекеттік тапсырысты орындау, ақылы қызметтер мен заңды және жеке тұлғалармен келісім-шарттар есебінен алу;

8) денсаулықты сақтау және қалпына келтіру мәселелерін шешуге жеке тұрғыдан қарау – жанама әсердің және асқынудың минималды қаупі бар

9) медициналық қызмет көрсету тиімділігінің кепілдігі, аурулардың алдын алу негізінде халықтың денсаулық жағдайын жақсарту;

10) жоғары сапалы көмек алуда клиенттердің талаптарын және күтуін зерттеу арқылы олардың қанағаттануын арттыру;

11) Кәсіпорынның қызметін жаңа технологияларды, құрал-жабдықты, менеджмент басқару шешімдерді, шаруашылық әдістер мен түрлерді қолдану, сондай-ақ персоналдың біліктілік деңгейін арттыру жолымен жетілдіру;

12) Кәсіпорынның қызметіне ғылыми дәлелденген медицина негізінде әзірленген медициналық көмек көрсетудің тиімді ұйымдастыру түрлерін, науқастардың алдын алу, диагностикалау мен емдеудің жаңа әдістерін әзірлеу және енгізу, диагностикалау мен емдеудің халықаралық стандарттарын және қаттамаларын енгізу;

13) кереует қорын ұтымды және тиімді қолдану, Кәсіпорынды ұстауға мемлекеттік тапсырыс бойынша бөлінген қаржыны үнемдеу тәртібін жаппай сақтау, Кәсіпорынның бюджеттен тыс қорын толықтыру үшін аурухананың шаруашылық жүргізуіндегі бар ресурстарды пайдалану, ақылы медициналық қызметтердің көлемі мен тізімін кеңейту есебінен аурухананы ұстауға қосымша бюджеттен тыс қаражат алу.

14) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алуды ұйымдастыру.

14. Кәсіпорын қойылған мақсаттарын іске асыру үшін қызметтің мынадай түрлерін жүзеге асырады:

1) медициналық қызмет:

- денсаулық сақтау саласындағы нормативтік құқықтық актілермен бекітірілген медициналық көмекті түрлі формаларда ұсыну: білікті медициналық көмек, мамандандырылған медициналық көмек, жоғары технологиялық медициналық қызметтер;

- зертханалық диагностика, функционалды диагностика, рентгенологиялық диагностика, ультрадыбыстық диагностика, эндоскопиялық зерттеулер, медициналық реабилитология, қалпына келтіру емі;

- қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы қызмет: аурулардың алдын алу, салауатты өмір салтын қалыптастыру, медициналық тексерулерді өткізу, алдын алу екепелерін жүргізу және қызметтің басқа түрлері;

- денсаулық сақтау саласындағы сараптама: уақытша еңбекке жарамсыздықтың сараптамасы, медициналық қызмет көрсетудің ішкі сараптамасы;

- денсаулық сақтау саласындағы ғылыми қызмет;

- «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы»

Қазақстан Республикасы Кодексімен тыйым салынбаған медициналық қызметтің өзге түрлері;

2) есірткі құралдарының, психотроптық заттар мен прекурсорлардың айналымымен байланысты қызмет;

3) қызметтің түрлі бағыттары бойынша кәсіби курстарды, дәрістерді, семинарларды, тренингтерді, конференцияларды және басқа іс-шараларды

4) ұйымдастыру мен өткізу түріндегі ақпараттық-консультациялық қызметтер;

5) Кәсіпорынның қызмет мәні бойынша (консорциумдардың) бірлескен шаруашылық қызметі жөніндегі келісім-шарттың негізінде басқа заңды тұлғалармен бірлесіп уақытша ерікті тең құқықты одақтар ұйымдастыру;

6) денсаулық сақтау саласындағы ғылыми-білім беру іс шаралардың, семинарлардың, конференциялардың, мәжілістердің, форумдардың, симпозиумдардың, тренингтердің ұйымдастырылуы мен өткізілуіне қатысу;

7) денсаулық сақтау саласындағы өндірістік-шаруашылық қызметті жүзеге асыру.

15. Кәсіпорын оның қызметінің мәні мен мақсатына сай емес қызметті жүзеге асыруға, сондай-ақ мәмілелерді жасауға құқылы емес.

16. Кәсіпорынның Қазақстан Республикасының заңдарында немесе заңсыз құжаттарында белгілі бір шек қойылған қызмет мақсаттарына қайшы не оның басшысының жарғылық құзыретін бұза отырып, жасаған мәмілесі жергілікті атқарушы органның, Кәсіпорынның Басқару органының, облыстық коммуналды мүлікті басқаруға уәкілетті жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын атқарушы органның не прокурордың талап-арызы бойынша жарамсыз деп танылуы мүмкін.

17. Кәсіпорын басшысының заңды тұлғаның жарғыдан тыс қызметті жүзеге асыруға бағытталған іс-қимылдары еңбек міндеттерін бұзу болып табылып, тәртіптік және материалдық жауаптылық шараларын қолдануға әкеп соғады.

4. Кәсіпорынды басқару

18. Жергілікті атқарушы орган:

1) Кәсіпорындарды құру, қайта ұйымдастыру және тарату туралы шешім қабылдайды;

2) Кәсіпорынның Жарғысын бекітеді, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізеді немесе жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын, коммуналдық мүлікке билік етуге уәкілетті атқарушы органға өкілеттік береді;

3) коммуналдық мүлікті Кәсіпорынға бекітеді;

4) Кәсіпорынның филиалдар мен өкілдіктер құруына келісім береді;

5) Кәсіпорынның мүлкін пайдалану туралы, оның ішінде оны кепілге, залға алуға, өтеусіз пайдалануға және сенімгерлікпен басқаруға беру туралы шешімдер қабылдайды;

6) осы Жарғымен және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасында ыжүктелген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

19. Басқару органы Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпте келесі функцияларды жүзеге асырады:

1) Кәсіпорынды басқару сұрақтары бойынша акт әзірлейді, оның іске асуын қамтамасыз етеді;

2) Кәсіпорынды құру, қайта ұйымдастыру және тарату туралы ұсыныстар енгізеді;

3) Кәсіпорынның Жарғысын бекітуге ұсыныс жасайды, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізуге бастамашылық етеді;

4) Кәсіпорынның бюджетінен қаржыландырылатын қызметінің басым бағыттарын және міндетті жұмыс (қызметтер) көлемін анықтайды;

5) Кәсіпорындардың даму жоспарларын және оларды орындау жөніндегі есептерін қарайды, келіседі бекітеді;

6) Кәсіпорынның даму жоспарларының орындалуын бақылауды және талдауды жүзеге асырады;

7) Кәсіпорынның мүлкін пайдалануға және сақтауға бақылауды қамтамасыз етеді;

8) Кәсіпорын мүлкінің есепке алуды ұйымдастырады, оны тиімді пайдалануды қамтамасыз етеді;

9) осы Жарғымен және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасында жүктелген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

10) кәсіпорын басшысының ұсынымы бойынша оның орынбасарын (орынбасарларын) қызметке тағайындалады және қызметтен босатылады;

11) жыл сайын Кәсіпорынның еңбекақы төлеу қорының мөлшерін белгілейді;

12) кәсіпорын басшысының, оның орынбасарларының, бас (аға) бухгалтерінің лауазымдық айлықақыларының мөлшерін, оларға сыйлықақы беру және өзге де сыйақы жүйесін белгілейді;

13) Қазақстан Республикасының заңнамасымен оның құзыретіне жатқызылған өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

20. Кәсіпорынның басшысы оның органы болып, сондай-ақ Жарғының 5-тарауда көзделген жағдайларда бақылау кеңесі болып табылады.

21. Басшыны тағайындау, оны аттестаттаудан өткізу, Қазақстан Республикасының заңнамасы айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

22. Басқару органы Кәсіпорынның басшысымен еңбек қатынастарын Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес еңбек шартын жасасу арқылы ресімдейді.

Еңбек шартында Қазақстан Республикасының Еңбек кодексімен белгіленген жағдайлардан басқа, бюджетке таза табыстың белгіленген бөлігі уақытылы аударылмағаны үшін Кәсіпорын Басшының жауапкершілігі айқындалады.

23. Кәсіпорынның басшысы Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметіне және мүлкінің сақталуына дербес жауапты болады.

24. Кәсіпорынның басшысы Кәсіпорында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-әрекетті ұйымдастыруға дербес жауапты болады.

25. Басшы дара басшылық қағидаттарында әрекет етеді және Кәсіпорын қызметінің барлық мәселелерін Заңнамамен және осы Жарғымен айқындалатын өз құзыретіне сәйкес дербес шешеді, егер Заңнамалық актілерімен және осы жарғымен өзгеше белгіленбесе

26. Басшы:

- 1) Кәсіпорынның атынан сенімхатсыз әрекет етеді және оның мүдделерін барлық органдарда білдіреді;
- 2) Қазақстан Республикасының заңнамасымен бекітілген шектерде Кәсіпорынның мүлкіне билік етеді;
- 3) шарттар жасасады және өзге де мәмілелер жасайды;
- 4) сенімхаттар береді;
- 5) банктік шоттар ашады;
- 6) Кәсіпорынның барлық қызметкерлері үшін міндетті бұйрықтар шығарады және нұсқаулар береді;
- 7) Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес Кәсіпорынның қызметкерлерін жұмысқа қабылдайды және олармен еңбек шарттарын бұзады, көтермелеу шараларын қолданады және егер Қазақстан Республикасының заңнамасымен және осы Жарғымен өзгеше көзделмесе оларды жазаға тартады.

Басқару органы басшының ұсынымы бойынша қызметке тағайындайтын және қызметтен босататын Кәсіпорын қызметкерлерінің номенклатурасы оның Жарғысында белгіленеді;

- 8) белгіленген еңбекақы төлеу қоры шегінде еңбекақы төлеу нысанын, штаттық кестені, лауазымдық айлықақылардың мөлшерлерін, Кәсіпорынның қызметкерлеріне (өзінің орынбасарлары мен бас бухгалтерді қоспағанда) сыйлықақы беру және өзге де сыйақы жүйесін бекітеді;
- 9) өзінің орынбасарларын қызметке тағайындау және қызметтен босату үшін Басқару органына кандидатуралар ұсынады;
- 10) өзінің орынбасарлары мен Кәсіпорынның басқа да басшы қызметкерлерінің құзыретін белгілейді;
- 11) Басқару органының келісімі бойынша Кәсіпорынның филиалдары мен өкілдіктерінің директорларын қызметке тағайындайды және қызметтен босатады;
- 12) Кәсіпорынның филиалдары мен өкілдіктері туралы ережелерді бекітеді;
- 13) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

27. Жергілікті қаражаттан қаржыландырылатын, коммуналдық мүлікке уәкіл етілген облыстық, жергілікті атқарушы органның және Кәсіпорынның өзара қатынастары Қазақстан Республикасының әрекетті заңнамасымен реттеледі.

28. Кәсіпорын мен Басқарушы органның өзара қатынастары Қазақстан Республикасының әрекетті заңнамасымен реттеледі.

5. Байқау кеңесі бар шаруашылық жүргізу құқығындағы Кәсіпорынды басқарудың ерекшеліктері

29. Кәсіпорында Мемлекеттік басқару органының ұсынысы бойынша байқау кеңесі құрылуы мүмкін.

30. Байқау кеңесін құру тәртібін, байқау кеңесінің құрамына сайланатын адамдарға қойылатын талаптарды, сондай-ақ байқау кеңесінің мүшелерін конкурстық іріктеу және олардың өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату тәртібін Қазақстан Республикасының заңнамасы айқындаған.

31. Байқау кеңесі мүшелерінің қызметін бағалау және байқау кеңесінің мүшелеріне сыйақы төлеу лимитін анықтау тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасы айқындаған.

32. Байқау кеңесінің қызметі қолданыстағы заңнамамен және байқау кеңесінің бекітілген ережесімен реттеліп отырады.

6. Кәсіпорынның мүлкі

33. Кәсіпорынның мүлкін, құны оның теңгерімінде көрсетілетін Кәсіпорынның активтері құрайды.

34. Кәсіпорынның мүлкі бөлінбейтін болып табылады және салымдар (жарғылық капиталдағы қатысу үлестері, пайлар) бойынша, оның ішінде Кәсіпорын қызметкерлерінің арасында бөлуге болмайды.

35. Кәсіпорынның мүлкі:

1) оған меншік иесі берген мүліктің;
2) өз қызметінің нәтижесінде сатып алынған мүліктің (акшалай табыстарды қоса алғанда);

3) Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынбаған өзге де қаражат көздерінің есебінен қалыптастырылады.

36. Кәсіпорынның жүргізуінде тек оның жарғылық мақсаттарымен көзделген қызметін қамтамасыз ету үшін оған қажетті, не осы қызметтің өнімі болып табылатын мүлкі болуы мүмкін.

37. Шаруашылық жүргізу құқығын алу және тоқтату, егер осы бапта өзгеше көзделмесе немесе аталған заттық құқықтың табиғатына қайшы болмесе, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде меншік құқығын және өзге де заттық құқықты алу мен тоқтату үшін көзделген талаптарда және тәртіппен жүзеге асырылады.

38. Шаруашылық жүргізудегі мүлікті пайдаланудың жемістері, өнімі мен кірістері, сондай-ақ Кәсіпорын шарттар немесе өзге де негіздер бойынша алған мүлік Қазақстан Республикасының заңнамасында меншік құқығын алу үшін белгіленген тәртіппен Кәсіпорынның шаруашылық жүргізуіне түседі.

39. Егер Қазақстан Республикасының заңнамасымен немесе меншік иесінің шешімімен өзгеше белгіленбесе, мүлікке шаруашылық жүргізу құқығы, оған қатысты меншік иесі оны Кәсіпорынға бекіту туралы шешім қабылдаған, Кәсіпорында мүлікті өз теңгеріміне бекіткен сәтінде туындайды.

40. Кәсіпорынның негізгі құралдарға жататын мүлікті сатып алу-сату, айырбастау, сыйға тарту шарттары негізінде иеліктен айыруға құқығы жоқ.

41. Кәсіпорынның мүлкіне шаруашылық жүргізу (жедел басқару) құқығы, Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 249-бабында көзделген тәртіппен және меншік құқығын тоқтату негіздері бойынша, сондай-ақ

"Мемлекеттік мүлік туралы" Қазақстан Республикасы Заңның 144 бабында көзделген жағдайларда тоқтатылады.

42. Осы Жарғының 41-тармағында көзделген шаруашылық жүргізу құқығын тоқтатудың жалпы негіздерінен басқа, шаруашылық жүргізу құқығы Кәсіпорыннан мүлікті меншік иесінің шешімі бойынша заңды түрде алынып қойылған жағдайда тоқтатылады.

Заңды түрде алып қою жағдайларына, атап айтқанда, мыналар:

- шаруашылық жүргізу құқығындағы Кәсіпорынның жарғылық қызметінің мақсаттарына жауап бермейтін мүлікті алып қою;

- артық, пайдаланылмайтын не мақсатқа сай емес пайдаланылатын мүлікті алып қою жатқызылады;

43. Шаруашылық жүргізу құқығындағы мүлікті алып қою туралы шешімінде мемлекеттік мүлік жөніндегі жергілікті атқарушы орган (жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын, облыстық коммуналдық мүлікке бұйрық етуге өкілетті атқарушы орган) Кәсіпорынға оны өзге тұлғаға бергенге дейін ұстауын және сақталуын қамтамасыз етудің мерзімдерін белгілейді.

44. Кәсіпорын жергілікті атқарушы органның жазбаша келісімімен тиісті саланың Басқару органының ұсынымы бойынша

1) филиалдар, өкілдіктер құруға,

2) дебиторлық берешекке иелік етуге құқылы.

45. Кәсіпорын оған шаруашылық жүргізу құқығында бекітілген негізгі құралдарға жатпайтын жылжымалы мүлікке дербес билік етеді.

46. Егер Қазақстан Республикасының Бюджет кодексі немесе жергілікті атқарушы орган өзгеше белгіленбесе, осы Жарғының 43-тармағында көрсетілген мүлікпен жасалған мәмілелерден алынған ақшаны Кәсіпорын дербес пайдаланады.

7. Кәсіпорынның қызметін қаржыландыру

47. Кәсіпорынның қызметі өз табысы және Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасында айқындалған тәртіппен алынған бюджет қаражаты есебінен даму жоспарына сәйкес қаржыландырылады.

Кәсіпорынның даму жоспарларын әзірлеу және бекіту тәртібін Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайды.

48. Кәсіпорынның таза табысының бір бөлігін аудару нормативін жергілікті атқарушы орган белгілейді.

Кәсіпорынның таза табысының бір бөлігі белгіленген нормативтер бойынша Қазақстан Республикасының Бюджет кодексінде белгіленген тәртіппен республикалық бюджетке аударылуы тиіс.

Кәсіпорын таза табысының бір бөлігін республикалық бюджетке аударуды корпоративтік табыс салығы бойынша декларацияны тапсыру үшін белгіленген мерзімнен кейін он жұмыс күнінен кешіктірмей жүргізеді.

49. Кәсіпорын өзі өндіретін өнімді дербес жүзеге асырады.

50. Кәсіпорын өндіретін тауарлардың (жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің) бағалары Кәсіпорынның оларды өндіруге жұмсаған

шығындарын толық өтеуді, оның қызметінің залалсыздығын және өз табыстары есебінен қаржыландырылуын қамтамасыз етуге тиіс.

Бюджеттен қаржыландырылатын жұмыстардың (көрсетілетін қызметтердің) көлемі шеңберінде өндірілетін тауалардың (жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің) бағаларын Басқару органымен келісім бойынша Кәсіпорын белгілейді.

51. Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынған, Кәсіпорынның Жарғысында көзделмеген қызметті жүзеге асырудан осы кәсіпорын алған табыстар, сондай-ақ бюджеттен қаржыландыру есебінен құралған, сатылатын тауарлардың (жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің) белгіленген бағаларын көтеру нәтижесінде алынған табыстар Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалатын тәртіппен бюджетке алып қоюға жатады. Мүлікті бухгалтерлік есеп қағидалары бойынша тиісті түрде көрсетпей пайдалану фактілері анықталған жағдайда, ол да алып қоюға жатады.

8. Кәсіпорынның жарғылық капиталы

52. Кәсіпорынның жарғылық капиталының мөлшері 399 591 245 (үш жүз тоқсан тоғыз миллион бес жүз тоқсан бір мың екі жүз қырық бес) теңге құрайды, Құрылтайшы Кәсіпорынның мемлекеттік тіркелуі кезіне толық қалыптастырылған.

9. Кәсіпорынның есепке алуы мен есептілігі

53. Кәсіпорынның бухгалтерлік есебін жүргізу және қаржылық есептілігін жасау Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасына және қаржылық есептіліктің Басқару органының келісімі бойынша халықаралық стандарттарына және қаржылық есептіліктің ұлттық стандарттарына сәйкес Кәсіпорынның басшысы бекітетін есеп саясатына сәйкес жүзеге асырылады.

54. Кәсіпорынның жылдық қаржылық есеп беруі бухгалтерлік теңгерімді, табыстар мен шығындар туралы есепті, ақша қозғалысы туралы есепті, өз капиталындағы өзгерістер туралы есепті, түсіндірме жазбаны қамтиды.

10. Кәсіпорынның жауапкершілігі

55. Шаруашылық жүргізу құқығындағы Кәсіпорын өз міндеттемелері бойынша өзіне тиесілі барлық мүлікпен жауап береді.

11. Еңбек ұжымымен өзара қатынас

56. Кәсіпорынның әкімшілігі мен еңбек ұжымы арасындағы өзара қатынас Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне және ұжымдық шартқа

сәйкес айқындалады.

57. Кәсіпорынның жұмыс тәртібі ішкі еңбек тәртібі қағидасына сәйкес белгіленеді және Қазақстан Республикасы еңбек заңнамасының нормаларына қайшы келмеуі тиіс.

12. Кәсіпорын қызметкерлеріне еңбекақы төлеу

58. Кәсіпорынның еңбекақы төлеу қорының мөлшерін жыл сайын Басқару органы белгілейді.

59. Еңбекақы төлеу нысандарын, штат кестесін, лауазымдық айтықақылар мөлшерін, сыйлықақы беру және өзге сыйақы жүйесін белгіленген еңбекке ақы төлеу қорының шегінде Кәсіпорын дербес айқындайды.

60. Кәсіпорын басшысының, оның орынбасарларының, бас (аға) бухгалтерінің лауазымдық айлықақыларының мөлшерін, оларға сыйлықақы беру және өзге де сыйақы жүйесін Басқару органы белгілейді.

13. Кәсіпорынды қайта ұйымдастыру және тарату

61. Кәсіпорынды қайта ұйымдастыру және тарату жергілікті атқарушы органының шешімі бойынша жүргізіледі.

Кәсіпорын Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексімен көзделген басқа да негіздер бойынша таратылуы мүмкін.

62. Коммуналдық Кәсіпорынды қайта ұйымдастыруды және таратуды Басқару органы жүзеге асырады.

63. Кредит берушілердің талаптарын қанағаттандырғаннан кейін қалған таратылған Кәсіпорынның мүлкін мемлекеттік мүлік жөніндегі жергілікті атқарушы орган қайта бөледі.

Кредит берушілердің талаптары қанағаттандырылғаннан кейін қалған таратылған Кәсіпорынның ақшасы, Кәсіпорынның мүлкін сату нәтижесінде алынған қаражатты қоса алғанда, тиісті бюджеттің табысына есептеледі.

14. Жарғыға өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

64. Кәсіпорынның Жарғысына өзгерістер мен толықтыруларды жергілікті атқарушы орган енгізеді немесе оған жергілікті бюджеттен қаржыландыратын, облыстық коммуналдық мүлкіне билік етуге өкілетті атқарушы органға өкілеттік беріледі.

Басшы (директор) _____

А.М. Күзюков

Утвержден
Приказом управления финансов
Павлодарской области
от «26» сентября 2017 года № 551

У С Т А В
коммунального государственного предприятия
на праве хозяйственного ведения
«Павлодарская областная детская больница»
управления здравоохранения Павлодарской области
акимата Павлодарской области

1. Общие положения

1. Коммунальное государственное предприятие на праве хозяйственного ведения «Павлодарская областная детская больница» управления здравоохранения Павлодарской области, акимата Павлодарской области (далее - Предприятие) является юридическим лицом в организационно-правовой форме государственного предприятия на праве хозяйственного ведения.

2. Предприятие создано в соответствии с приказом Департамента здравоохранения Павлодарской области от 02 февраля 1999 года № 44 «О перерегистрации бюджетных учреждений здравоохранения области и создании новых юридических лиц», реорганизовано в соответствии с постановлениями акимата Павлодарской области от 27 августа 2011 года № 184/7 «О реорганизации некоторых государственных медицинских организаций» и от 14 июля 2017 года №205/4 «О реорганизации некоторых медицинских предприятий Павлодарской области».

3. Учредителем Предприятия является местный исполнительный орган - акимат Павлодарской области.

4. Права субъекта права государственной коммунальной собственности в отношении имущества Предприятия осуществляет местный исполнительный орган - акимат Павлодарской области.

5. Органом, осуществляющим управление Предприятием является управление здравоохранения Павлодарской области (далее-Орган управления)

6. Наименование Предприятия на государственном языке: Павлодар облысы әкімдігі Павлодар облысы денсаулық сақтау басқармасының шаруашылық жүргізу құқығындағы «Павлодар облыстық балалар ауруханасы» коммуналдык мемлекеттік кәсіпорны.

Наименование Предприятия на русском языке: Коммунальное государственное предприятие на праве хозяйственного ведения «Павлодарская областная детская больница» управления здравоохранения Павлодарской области, акимата Павлодарской области.

7. Место нахождения Предприятия Республика Казахстан, Павлодарская область, 140001, город Павлодар, улица 2-ая Южная, 51.

2. Юридический статус Предприятия

8. Предприятие считается созданным и приобретает права юридического лица с момента его государственной регистрации.

9. Предприятие имеет самостоятельный баланс, счета в банках в соответствии с законодательством, бланки, печать с изображением Государственного Герба Республики Казахстан и наименованием Предприятия.

10. Предприятие не может создавать юридические лица, а также выступать учредителем (участником) другого юридического лица, за исключением случаев, предусмотренных законами Республики Казахстан.

Предприятие может создавать филиалы и представительства в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

11. Гражданско-правовые сделки, заключаемые Предприятием и подлежащие обязательной государственной или иной регистрации в соответствии с законодательными актами Республики Казахстан, считаются совершенными с момента регистрации, если иное не предусмотрено законодательными актами Республики Казахстан.

3. Предмет и цели деятельности Предприятия

12. Предметом деятельности Предприятия является оказание высококвалифицированной медицинской помощи детскому населению области в соответствии с лицензией, выданной в установленной законом порядке, и утвержденными видами медицинской деятельности.

13. Целью деятельности Предприятия является:

- 1) обеспечение в необходимом объеме населения области консультативно-диагностической, стационарной, стационарозамещающей в рамках гарантированного объема бесплатной медицинской помощи;
- 2) реализация программ охраны здоровья детского населения области;
- 3) решение социальных задач путем насыщения рынка медицинскими услугами;
- 4) повышение доступности и качества оказания медицинской помощи в рамках Единой национальной системы здравоохранения;
- 5) укрепление здоровья детского населения, осуществление охраны здоровья матери и ребенка, снижение бремени социально значимых заболеваний, снижение бремени травматизма;
- 6) оснащение современным медицинским оборудованием и изделиями медицинского назначения в соответствии с внедряемыми эффективными технологиями Всемирной организации здравоохранения;
- 7) получение дохода, необходимого для поддержания и развития деятельности Предприятия, за счет выполнения государственного заказа, платных услуг и договоров с юридическими и физическими лицами;
- 8) индивидуальный подход к решению проблем сохранения и восстановления здоровья - гарантия эффективности оказания медицинских

услуг с минимальным риском побочных эффектов и осложнений, улучшение состояния здоровья населения на основе профилактики заболеваний;

9) повышение удовлетворённости клиентов путём изучения их требований и ожиданий в получении высококачественной медицинской помощи;

10) совершенствование деятельности Предприятия путем применения новейших технологий, оборудования, современных управленческих решений, методов и форм хозяйствования, а также повышения уровня квалификации персонала;

11) разработка и внедрение в деятельность Предприятия эффективных организационных форм оказания медицинской помощи, новых методов профилактики, диагностики и лечения больных, внедрение международных стандартов и протоколов диагностики и лечения, разработанных на основе научной доказательной медицины;

12) рациональное и эффективное использование коечного фонда, повсеместное соблюдение режима экономии средств, выделяемых по государственному заказу на содержание Предприятия, использование имеющихся ресурсов, находящихся в хозяйственном ведении больницы для пополнения внебюджетного фонда Предприятия, получение дополнительных внебюджетных средств на содержание больницы за счет расширения объема и перечня платных медицинских услуг.

13) организация закупа товаров, работ и услуг в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

14. Для реализации поставленных целей Предприятие осуществляет следующие виды деятельности:

1) медицинская деятельность:

- предоставление медицинской помощи в различных формах, предусмотренных нормативными правовыми актами в области здравоохранения: квалифицированная медицинская помощь, специализированная медицинская помощь, высокотехнологичные медицинские услуги;

- лабораторная диагностика, функциональная диагностика, рентгенологическая диагностика, ультразвуковая диагностика.

- деятельность в сфере охраны общественного здоровья: профилактика заболеваний, формирование здорового образа жизни, проведение медицинских осмотров, проведение профилактических прививок и другие виды деятельности;

- экспертиза в области здравоохранения: экспертиза временной нетрудоспособности, внутренняя экспертиза оказания медицинских услуг;

- научная деятельность в области здравоохранения;

- иные виды медицинской деятельности, не запрещенные Кодексом Республики Казахстан “О здоровье народа и системе здравоохранения”;

2) деятельность, связанная с оборотом наркотических средств, психотропных веществ и прекурсоров;

3) информационно-консультационные услуги в форме организации и проведения профессиональных курсов, лекций, семинаров, тренингов,

конференций и других мероприятий по различным направлениям деятельности;

4) организация совместно с другими юридическими лицами временных добровольных равноправных союзов на основе договора о совместной хозяйственной деятельности (консорциумов) по предмету деятельности Предприятия;

5) участие в организации и проведении научно-образовательных мероприятий, выставок, семинаров, конференций, совещаний, форумов, симпозиумов, тренингов в области здравоохранения;

6) осуществление производственно-хозяйственной деятельности в сфере здравоохранения.

15. Предприятие не вправе осуществлять деятельность, а также совершать сделки, не отвечающие предмету и цели его деятельности.

16. Сделка, совершенная Предприятием в противоречии с целями деятельности, определенно ограниченными законами Республики Казахстан или учредительными документами, либо с нарушением уставной компетенции руководителя, может быть признана недействительной по иску местного исполнительного органа, Органа управления Предприятием, исполнительного органа, финансируемого из местного бюджета, уполномоченного на распоряжение областным коммунальным имуществом, либо прокурора.

17. Действия руководителя, направленные на осуществление Предприятием неуставной деятельности, являются нарушением трудовых обязанностей и влекут применение мер дисциплинарной и материальной ответственности.

4. Управление Предприятием

18. Местный исполнительный орган:

1) принимает решения о создании, реорганизации и ликвидации Предприятия;

2) утверждает Устав Предприятия, вносит в него изменения и дополнения или уполномочивает на это исполнительный орган, финансируемый из местного бюджета, уполномоченный на распоряжение коммунальным имуществом;

3) закрепляет коммунальное имущество за Предприятием;

4) дает согласие на создание Предприятием филиалов и представительств;

5) принимает решения об использовании имущества Предприятия, в том числе о передаче его в залог, аренду, безвозмездное пользование и доверительное управление;

6) осуществляет иные полномочия, возложенные на него настоящим Уставом и иным законодательством Республики Казахстан.

19. Орган управления, в установленном законодательством Республики Казахстан порядке, осуществляет следующие функции:

1) разрабатывает акты по вопросам управления Предприятием, обеспечивает их реализацию;

2) вносит предложения о создании, реорганизации и ликвидации Предприятия;

3) вносит на утверждение Устав Предприятия, инициирует внесение в него изменений и дополнений;

4) определяет приоритетные направления деятельности и обязательные объемы работ (услуг), финансируемых из бюджета Предприятия;

5) рассматривает, согласовывает и утверждает планы развития Предприятия и отчеты по их исполнению;

6) осуществляет контроль и анализ выполнения планов развития Предприятия;

7) обеспечивает контроль за использованием и сохранностью имущества Предприятия;

8) организует учет имущества Предприятия, обеспечивает его эффективное использование;

9) осуществляет контроль за полнотой и своевременностью перечисления Предприятием в областной бюджет установленной части чистого дохода;

10) назначает на должность и освобождает от должности по представлению руководителя Предприятия его заместителя (заместителей);

11) устанавливает ежегодно размер фонда оплаты труда Предприятия;

12) устанавливает размеры должностных окладов руководителя Предприятия, его заместителей и главного (старшего) бухгалтера, систему их премирования и иного вознаграждения;

13) осуществляет иные полномочия, возложенные на него настоящим Уставом и иным законодательством Республики Казахстан.

20. Исполнительным органом Предприятия являются его руководитель, а также наблюдательный совет в случаях, предусмотренных главой 5 настоящего Устава.

21. Назначение руководителя, проведение его аттестации осуществляются в порядке, определяемом законодательством Республики Казахстан.

22. Орган управления оформляет трудовые отношения с руководителем Предприятия посредством заключения трудового договора в соответствии с Трудовым кодексом Республики Казахстан.

В трудовом договоре, помимо условий, установленных Трудовым кодексом Республики Казахстан, определяется ответственность руководителя Предприятия за несвоевременные перечисления установленной части чистого дохода в бюджет.

23. Руководитель Предприятия несет персональную ответственность за финансово-хозяйственную деятельность и сохранность имущества Предприятия.

24. Руководитель Предприятия несет персональную ответственность за организацию противодействия коррупции на Предприятии.

25. Руководитель Предприятия действует на принципах единоначалия и самостоятельно решает все вопросы деятельности Предприятия в

соответствии с его компетенцией, определяемой законодательством Республики Казахстан и настоящим Уставом, если иное не предусмотрено законодательством Республики Казахстан и Уставом предприятия.

26. Руководитель:

1) без доверенности действует от имени Предприятия и представляет его интересы во всех органах;

2) в пределах, установленных законодательством Республики Казахстан, распоряжается имуществом Предприятия;

3) заключает договоры и совершает иные сделки;

4) выдает доверенности;

5) открывает банковские счета;

6) издает приказы и дает указания, обязательные для всех работников Предприятия;

7) в соответствии с Трудовым кодексом Республики Казахстан принимает на работу и расторгает трудовой договор с работниками Предприятия, применяет меры поощрения и налагает взыскания на них, если иное не предусмотрено законодательством Республики Казахстан и настоящим Уставом.

Номенклатура работников Предприятия, которые назначаются на должность или освобождаются от должности Органом управления по представлению руководителя, устанавливается в настоящем Уставе;

8) утверждает формы оплаты труда, штатное расписание, размеры должностных окладов, систему премирования и иного вознаграждения работников Предприятия (за исключением своих заместителей и главного (старшего) бухгалтера), в пределах установленного фонда оплаты труда;

9) представляет Органу управления кандидатуры для назначения на должность и освобождения от должности своих заместителей;

10) устанавливает компетенцию своих заместителей и других руководящих работников Предприятия;

11) назначает на должность и освобождает от должности директоров филиалов и представительств Предприятия по согласованию с органом управления;

12) утверждает положения о филиалах и представительствах Предприятия;

13) осуществляет иные функции, предусмотренные законодательством Республики Казахстан.

27. Взаимоотношения между Предприятием и местным исполнительным органом, финансируемый из местного бюджета, уполномоченный на распоряжение областным коммунальным имуществом регулируется действующим законодательством Республики Казахстан.

28. Взаимоотношения между Предприятием и Органом управления регулируется действующим законодательством Республики Казахстан.

5. Особенности управления Предприятием на праве хозяйственного ведения с наблюдательным советом

29. В Предприятии по предложению Органа государственного управления может создаваться наблюдательный совет.

30. Порядок создания наблюдательного совета, требования, предъявляемые к лицам, избираемым в состав наблюдательного совета, а также порядок конкурсного отбора членов наблюдательного совета и досрочного прекращения их полномочий определяется в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

31. Порядок оценки деятельности членов наблюдательного совета и определения лимита выплаты вознаграждения членам наблюдательного совета.

32. Деятельность наблюдательного совета регулируется действующим законодательством и утвержденным положением наблюдательного совета.

6. Имущество Предприятия

33. Имущество Предприятия составляют активы Предприятия, стоимость которых отражается на его балансе.

34. Имущество Предприятия является неделимым и не может быть распределено по вкладам (долям участия в уставном капитале, паям) в том числе между работниками Предприятия.

35. Имущество Предприятия формируется за счет:

- 1) имущества, переданного ему собственником;
- 2) имущества (включая денежные доходы), приобретенного в результате собственной деятельности;
- 3) иных источников, не запрещенных законодательством Республики Казахстан.

36. В ведении Предприятия может находиться лишь то имущество, которое либо необходимо ему для обеспечения деятельности, предусмотренной его уставными целями, либо является продуктом этой деятельности.

37. Приобретение и прекращение права хозяйственного ведения осуществляются на условиях и в порядке, которые предусмотрены Гражданским кодексом Республики Казахстан для приобретения и прекращения права собственности и иных вещных прав, если иное не предусмотрено настоящим Уставом или не противоречит природе данного вещного права.

38. Плоды, продукция и доходы от использования имущества, находящегося в хозяйственном ведении, а также имущество, приобретенное Предприятием по договорам или иным основаниям, поступают в хозяйственное ведение Предприятия в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан для приобретения права собственности.

39. Право хозяйственного ведения на имущество, в отношении которого собственником принято решение о закреплении его за Предприятием, возникает у Предприятия в момент закрепления имущества на его балансе, если иное не установлено законодательством Республики Казахстан или решением собственника.

40. Предприятие не имеет право отчуждать на основании договоров купли - продажи, мены, дарения имущество, относящееся к основным средствам.

41. Право хозяйственного ведения на имущество Предприятия прекращается по основаниям и в порядке, которые предусмотрены статьей 249 Гражданского кодекса Республики Казахстан для прекращения права собственности, а также в случаях, предусмотренной статьей 144 Закона о государственном имуществе.

42. Помимо общих оснований прекращения права хозяйственного ведения, предусмотренных пунктом 41 настоящего Устава, право хозяйственного ведения прекращается в случаях правомерного изъятия имущества у Предприятия по решению собственника.

К случаям правомерного изъятия, в частности, относятся:

- изъятие имущества, которое не отвечает целям уставной деятельности Предприятия на праве хозяйственного ведения;

- изъятие излишнего, неиспользуемого либо используемого не по назначению имущества;

43. В решении об изъятии имущества, находящегося на праве хозяйственного ведения, местный исполнительный орган (исполнительный орган, финансируемый из местного бюджета, уполномоченный на распоряжение областным коммунальным имуществом) устанавливает Предприятию сроки содержания и обеспечения сохранности изъятого имущества до его передачи иному лицу.

44. Предприятие вправе с письменного согласия местного исполнительного органа по представлению Органа управления:

1) создавать филиалы, представительства,

2) распоряжаться дебиторской задолженностью.

45. Предприятие самостоятельно распоряжается не относящимся к основным средствам движимым имуществом, закрепленным за ним на праве хозяйственного ведения.

46. Деньги, полученные от сделок с имуществом, указанным в пунктах 44 и 45 настоящего Устава, используются Предприятием самостоятельно, если иное не установлено Бюджетным кодексом Республики Казахстан или местным исполнительным органом.

7. Финансирование деятельности Предприятия

47. Деятельность Предприятия финансируется в соответствии с планом развития за счет собственного дохода и бюджетных средств, полученных в порядке, определенном бюджетным законодательством Республики Казахстан.

48. Норматив отчисления части чистого дохода Предприятия устанавливается местным исполнительным органом.

Часть чистого дохода Предприятия по установленным нормативам подлежит зачислению в соответствующий бюджет в порядке, установленном Бюджетным кодексом Республики Казахстан.

Предприятие производит перечисление в соответствующий бюджет части

чистого дохода не позднее десяти рабочих дней после срока, установленного для сдачи декларации по корпоративному подоходному налогу.

49. Предприятие самостоятельно реализует производимую им продукцию.

50. Цены на товары (работы, услуги), производимые Предприятием, должны обеспечить полное возмещение понесенных Предприятием затрат на их производство, безубыточность его деятельности и финансирование за счет собственных доходов.

Цены на товары (работы, услуги), производимые в рамках объемов работ (услуг), финансируемых из бюджета, устанавливаются Предприятием по согласованию с Органом управления.

51. Доходы, полученные Предприятием от совершения деятельности, запрещенной законодательством Республики Казахстан, не предусмотренной Уставом, а также доходы, полученные в результате завышения установленных цен на реализуемые товары (работы, услуги), созданные за счет финансирования из бюджета, подлежат изъятию в бюджет в порядке, определяемом законодательством Республики Казахстан. В случае выявления фактов использования имущества без соответствующего его отражения по правилам бухгалтерского учета оно также подлежит изъятию.

8. Уставный капитал Предприятия

52. Размер уставного капитала Предприятия составляет 399 591 245 (триста девяносто девять миллионов пятьсот девяносто одна тысяча двести сорок пять) тенге, который к моменту государственной регистрации Предприятия полностью сформирован Учредителем.

9. Учет и отчетность Предприятия

53. Ведение бухгалтерского учета и составление финансовой отчетности Предприятия осуществляется в соответствии с законодательством о бухгалтерском учете и финансовой отчетности Республики Казахстан и учетной политикой, утверждаемой руководителем Предприятия по согласованию с органом управления в соответствии с международными стандартами финансовой отчетности.

54. Годовая финансовая отчетность Предприятия включает в себя: бухгалтерский баланс, отчет о прибылях и убытках, отчет о движении денежных средств, отчет об изменениях в капитале, пояснительную записку.

10. Ответственность Предприятия

55. Предприятие на праве хозяйственного ведения отвечает по своим обязательствам всем принадлежащим ему имуществом.

11. Взаимоотношения с трудовым коллективом

56. Взаимоотношения между администрацией Предприятия и трудовым коллективом определяются в соответствии с Трудовым кодексом

Республики Казахстан и коллективным договором.

57. Режим работы Предприятия устанавливается правилами внутреннего трудового распорядка и не должен противоречить нормам трудового законодательства Республики Казахстан.

12. Оплата труда работников Предприятия

58. Размер фонда оплаты труда Предприятия ежегодно устанавливается Органом управления.

59. Формы оплаты труда, штатное расписание, размеры должностных окладов, система премирования и иного вознаграждения определяются Предприятием самостоятельно в пределах установленного фонда оплаты труда.

60. Размеры должностных окладов руководителя Предприятия, его заместителей, главного (старшего) бухгалтера, система их премирования и иного вознаграждения устанавливаются Органом управления.

13. Реорганизация и ликвидация Предприятия

61. Реорганизация и ликвидация Предприятия производятся по решению местного исполнительного органа.

Предприятие может быть ликвидировано также по другим основаниям, предусмотренным Гражданским кодексом Республики Казахстан.

62. Реорганизацию и ликвидацию коммунального Предприятия осуществляет Орган управления.

63. Имущество ликвидированного Предприятия, оставшееся после удовлетворения требований кредиторов, перераспределяется местным исполнительным органом.

Деньги ликвидированного Предприятия, включая средства, полученные в результате реализации имущества Предприятия, оставшиеся после удовлетворения требований кредиторов, зачисляются в доход соответствующего бюджета.

14. Порядок внесения изменений и дополнений в Устав

64. Изменения и дополнения в Устав Предприятия вносит местный исполнительный орган или уполномочивает на это исполнительный орган, финансируемый из местного бюджета, уполномоченный на распоряжение областным коммунальным имуществом.

Руководитель (директор)

Кузеков А.М.

Пршито и пронумеровано
на № (файл) листах

Павлодар қалалық Әділет басқармасы
НӨМІРЛЕНГЕН, ТІГІЛГЕНІ
ЖӘНЕ МӨР БАСЫЛГАНЫ
БАРЛЫҒЫ 20 ПАРАҚ
201 4 ж. 27.09.

